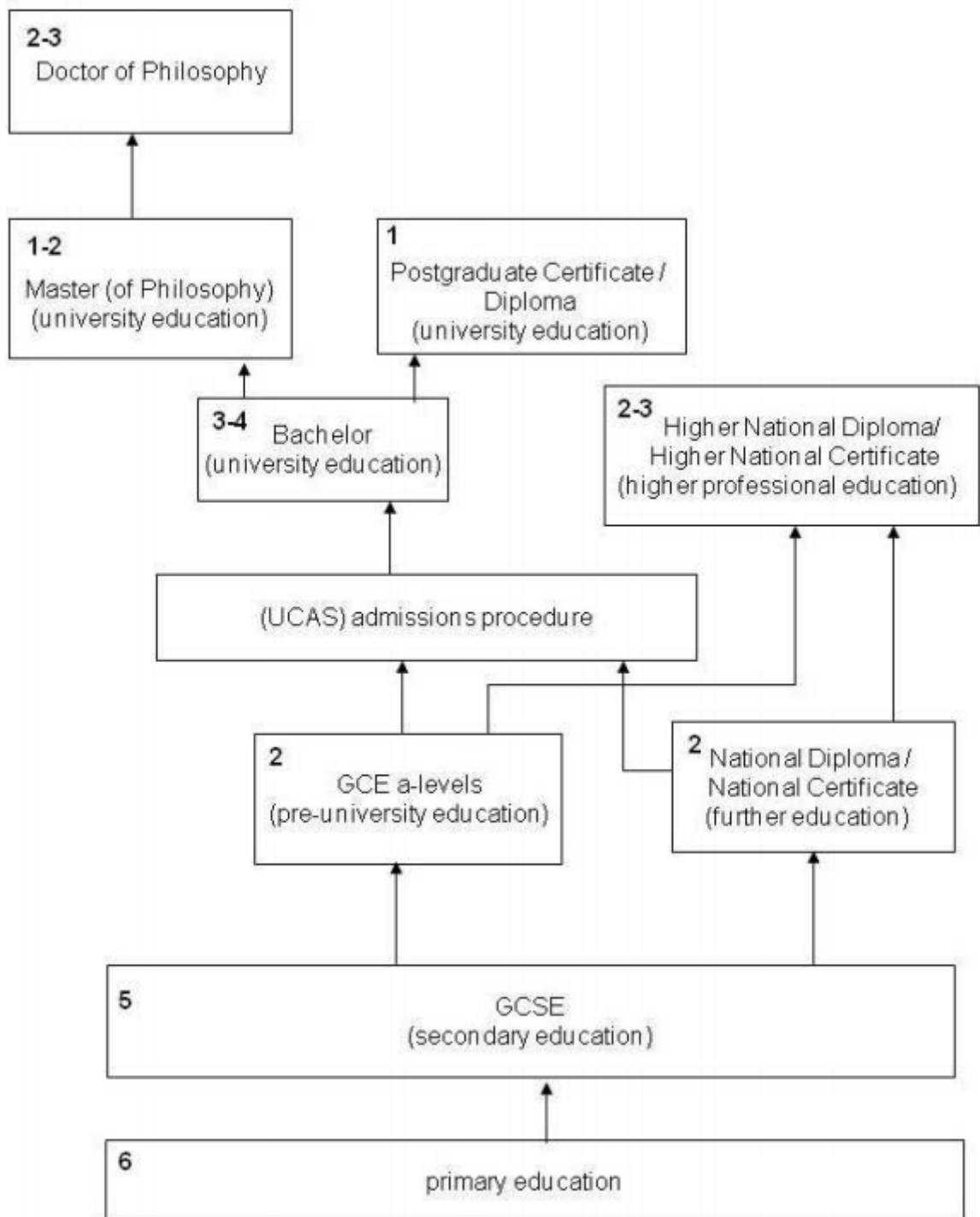

Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske

- I. SHEMA
- II. UVOD
- III. OPIS ŠOLSKEGA SISTEM

I. Shema

II. Uvod

Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske predstavlja skupino otokov, ki jo sestavljajo Velika Britanija, Severna Irska in manjši britanski otoki. Ime Velika Britanija se nanaša le na največji otok v skupini, kjer se nahajajo Anglija, Wales in Škotska. Vodja države je kraljica Elizabeta II., ki je uradno tudi vodja Skupnosti narodov (ang. *The Commonwealth*).

Skupnost narodov je skupnost 53 samostojnih suverenih držav, kot sta na primer Kanada in Avstralija, ki so bile skoraj vse bivši teritoriji, oziroma bivše kolonije Britanskega imperija. Država šteje 60.209.500 prebivalcev, glavno mesto države je London.

Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske, dominantna industrijska in pomorska sila 19. stoletja, je ob znatnem prispevku k napredku svetovne književnosti in znanosti igralo vodilno vlogo pri razvoju zahodnjaških pojmov lastnine, svobode, kapitalizma in parlamentarne demokracije. V času svojega največjega obsega se je Britanski imperij raztezal prek četrte površine kopnega. V prvi polovici 20. stoletja se je Združeno kraljestvo močno izčrpalo v dveh svetovnih vojnah, druga polovica tega stoletja pa je prinesla razpad imperija in prestrukturiranje v sodobno evropsko državo.

V Angliji je za področje izobraževanja pristojno Ministrstvo za šolstvo, ki je od leta 2007 sestavljeno iz dveh oddelkov, oziroma enot in sicer, *Department for Education* in *Department for Business, Innovation and Skills*. Prav tako so na področju Škotske, Walesa in Severne Irske za področje izobraževanja pristojna lokalna Ministrstva za šolstvo.

III. Opis šolskega sistema

Šolski sistem Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske odraža razlike v zgodovinskem razvoju sestavnih delov Združenega kraljestva. Sistem je načeloma homogen, z manjšimi regionalnimi posebnostmi. Anglija, Wales in Severna Irska imajo največjo stopnjo homogenosti šolskega sistema, medtem ko se šolski sistem Škotske v nekaj bistvenih stvareh precej razlikuje, zato bodo te posebnosti v nadaljevanju tudi posebej predstavljene.

Izobraževanje v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske lahko razdelimo v naslednje ravni:

1. Obvezno izobraževanje (primary, secondary education)
2. Pred-univerzitetno ali nadaljevalno poklicno tehniško izobraževanje (pre-university, further-education)
3. visokošolsko izobraževanje

Obvezno izobraževanje

Obvezno izobraževanje traja od 5 do 16 leta starosti.

Osnovna šola (Primary Education) traja 6 let.

(Nižja) srednja šola (Secondary Education) traja 5 let. Zaključni se z tako imenovanimi GCSE (General Certificate of Secondary Education) izpiti. **Ocenjevalna lestvica zaključnih izpitov:** uspeh dijaka pri posameznem predmetu se je do leta 2017 ocenjujeval s črkovnimi oznakami, pri čemer je bil A najvišja ocena in E najnižja ocena. Z letom 2017 se ocenjuje številčno od 1 do 9. Več o ocenjevalnem sistemu na uradni spletni strani:

<https://parentinfo.org/article/the-new-gcse-grading-system-explained>

Pred-univerzitetno

Oseba nato lahko nadaljuje na dveletnem izobraževanju, ki pripravlja na vstop na univerze (Pre-University Education), ali na »poklicno tehniškem izobraževanju« (Further Education).

Pred univerzitetno izobraževanje traja 2 leti in se imenuje Sixth Form in je razdeljen na nižje leto (Lower Year 12) in višje leto (Upper Year 13). Dijaki izberejo tiste predmete, ki jim omogočajo nadaljevanje željene smeri na univerzi. Število predmetov ni določeno. Končajo se z izpiti GCE A Level (General Certificate of Education Advanced Level), ki ga prejmejo za vsak opravljen izpit posebej. Generalnega spričevala, kot našega maturitetnega, ni.

Da bi podprli dijake pri razširjenem kurikulumu so v UK uvedli tudi tako imenovane GCE AS Levels izpite (GCE Advanced Supplementary). Dva GCE AS-Levels izpita sta enakovredna enem GCE A Level izpitu. GCE AS-Levels predmet se od GCE A Level predmeta razlikuje po tem, da traja pol časa GCE A –Level predmeta in je tudi za polovico manj obsežen po vsebini.

Praviloma univerze v UK zahtevajo 3 GCE A Level izpite s kombinacijo 3 GCSE izpitov.

Nekatere dopuščajo možnost kombiniranja z GCE AS-Levels izpiti.

Skupna vpisna služba za vpis na visokošolske študijske programe se v UK imenuje UCAS.

ENIC-NARIC center meni, da so za primerljivost med izobraževanjem za pridobitev (splošne) srednje izobrazbe, ki se v RS dokazuje s Spričevalom o splošni maturi, potrebna najmanj sledeča dokazila o opravljenih izpiti: dokazilo GCSE po končanem srednješolskem oziroma obveznem izobraževanju (*Secondary Education*), dokazilo o opravljenih najmanj 3 GCE A-Level izpiti iz različnih predmetov oziroma 2 GCE-A Level izpita in 2 GCE-AS-Level izpita iz različnih predmetov, po opravljenem pred-univerzitetnem izobraževanju (*pre-university* oziroma *Sixth Form*).

Pregled sistemov po letih izobraževanja:

Razred v UK	Leto starosti pri vstopu in izstopu v razred	Zaključna listina UK	Razred v RS	Zaključna listina RS
1. razred	5/6			
2. razred	6/7		1. razred	
3. razred	7/8		2. razred	
4. razred	8/9		3. razred	
5. razred	9/10		4. razred	
6. razred	10/11		5. razred	
7. razred	11/12		6. razred	
8. razred	12/13		7. razred	
9. razred	13/14		8. razred	
10. razred	14/15		9. razred	Zaključno spričevalo OŠ o uspešno zaključenem 9. razredu
11. razred	15/16	GCSE (General Certificate of Secondary Education)	1. letnik gimnazije	
12. razred	16/17		2. letnik gimnazije	
13. razred	17/18	GCE (General Certificate of Education)	3. letnik gimnazije	
-	18/19		4. letnik gimnazije	Spričevalo o splošni maturi

- **Visokošolsko izobraževanje**

V Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske se visokošolsko izobraževanje izvaja na različnih izobraževalnih ustanovah, kot so to univerze, fakultete, kolidži, inštituti in akademije. Vse te izobraževalne ustanove lahko izvajajo tako univerzitetne, oziroma akademsko orientirane študijske programe, kot tudi visoko strokovne, oziroma strokovno orientirane študijske programe. Zatorej v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske na področju visokega šolstva ni binarnega sistema, kjer bi samo določene izobraževalne ustanove izvajale akademsko orientirane, oziroma univerzitetne študijske programe, druge pa samo strokovno orientirane, oziroma visoko strokovne študijske programe.

Večji poudarek je na razlikovanju med študijskimi programi, ki dajejo stopnjo izobrazbe (*degree*) in študijskimi programi, ki ne dajejo stopnje izobrazbe (*non-degree*). Ob končanem študijskem programu, ki daje stopnjo izobrazbe, študentom podelijo listino o izobraževanju s poimenovano stopnjo izobrazbe, in sicer: *Bachelor's degree*, *Master's degree* ali *Doctor's degree*.

Ob končanem študijskem programu, ki ne daje stopnje izobrazbe, študentom podelijo drugo vrsto kvalifikacije, in sicer listino o izobraževanju *Certificate* ali *Diploma*.

Nekatere angleške univerze uporabljajo ECTS (*European Credit Transfer system*) kreditni sistem, ki nakazuje študijsko obremenitev študenta, nasplošno pa se uporablja drugačen kreditni sistem in sicer, angleški kreditni sistem eno leto dodiplomskega študija vrednoti s 120 kreditnimi točkami. Tako celoten dodiplomski študijski program za pridobitev stopnje izobrazbe *Bachelor's degree* skupno znaša 360 kreditnih točk.

Evropski kreditni sistem eno leto študija vrednoti s 60 kreditnimi točkami, medtem ko se po angleškem kreditnem sistemu eno leto dodiplomskega študija vrednoti s 120 kreditnimi točkami, eno leto magistrskega študijskega programa pa z 90 kreditnimi točkami, ker angleške univerze 1 leto magistrskega študijskega leta ne enačijo z akademskim letom, ampak s koledarskim letom.

Visokošolsko izobraževanje se deli na dodiplomski in podiplomski študij. Dodiplomski študij se konča s tako imenovano »prvo diplomo« (*ang. first degree*), katera je skoraj vedno *Bachelor's degree*. Vendar pa se v nekaterih primerih lahko kot »prva diploma« pojavlja tudi *Master's degree*, na primer: zaradi kulturno-zgodovinskih razlogov na 4 tradicionalnih škotskih univerzah Aberdeen, St. Andrews, Edinburgh in Glasgow po zaključenem dodiplomskem študijskem programu namesto *Bachelor's degree* podeljujejo *Master's degree*, oziroma naslov *Master of Arts*.

Večina dodiplomskih študijskih programov za pridobitev stopnje izobraževanja *Bachelor's degree* traja 3 leta, v nekaterih primerih lahko tudi 4 leta. Predvsem na Škotskem večina dodiplomskih študijskih programov za pridobitev stopnje izobraževanja *Bachelor's degree* traja 4 leta. Študijski programi s področja medicine, veterine, dentalne medicine in arhitekture trajajo od 4 do 5 let.

Bachelor's degree je lahko podeljena kot *honours degree* ali *ordinary degree* (tudi *pass degree*), pri čemer *..with Honours* ne nakazuje na to, da je študent diplomiral z odliko, temveč na to, da je zaključil študijski program z večjo študijsko obremenitvijo in večjim številom opravljenih izpitov, z razliko od zaključenega študijskega programa brez oznake *honours*, tako imenovanem *ordinary degree*. Na kakšnem nivoju je študent končal dodiplomski študijski program je razvidno iz drugačnega zapisa, oziroma drugačnih določil, in sicer: *first class, upper second class, lower second class and third class*. V angleškem sistemu se ta določila nanašajo le na *honours* dodiplomske študijske programe.

Pogoj za vpis v magistrske študijske programe je navadno nivo *Bachelor with honours, first class* ali *upper-second class*. Iz teh določil je razvidna povprečna ocena študentovih opravljenih izpitov, izražena v odstotkih:

- First Class Honours (1:1) (70%+),
- Second Class Honours, Upper Division (2:1) (60%+),
- Second Class Honours, Lower Division (2:2) (50%+),
- Third Class Honours (3rd) (40%+),
- Ordinary Degree (Pass).

V Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske se po dodiplomskem študijskem programu, ob uspešnem zaključku katerega si kandidat pridobi naslov *Bachelor of Arts* ali *Bachelor of Science*, izvajajo eno letni in dve letni magistrski študijski programi, ob uspešnem zaključku katerih si kandidat običajno pridobi naslov *Master of Arts, Master of Science, Master of Philosophy*. Pri slednjih gre za dve različni vrsti magistrskih študijskih programov. Med prve spadajo magistrski študijski programi, ob zaključku katerih študent pridobi naslov *Master of Arts* ali *Master of Science* in navadno trajajo eno leto ter med druge *Master of Philosophy*, ki trajajo dve leti in ne vključujejo predavanj, ampak so osnovani na podlagi raziskovalnega dela. Študij se zaključi z izdelavo raziskovalne magistrske naloge. Ti magistrski študijski programi navadno predstavljajo višji akademski nivo od magistrskih študijskih programov, po zaključku katerih si študent pridobi naslov *Master of Arts* ali *Master of Science*. Poleg tovrstnih magistrskih študijskih programov se v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske izvajajo tako imenovani integrirani magistrski študijski programi (*ang. integrated master's degrees*), ob uspešnem zaključku katerih si kandidat pridobi strokovni

naslov npr.: *MEng, MChem, MPharm*,... Integrirani magistrski študijski programi formalno trajajo štiri leta. So klasificirani kot dodiplomski študijski programi integrirani v magistrski študijski program.

Zaradi narave študija se tovrstna izobraževanja v državi izvora lahko umeščajo na Level 6 ali Level 7, kar pomeni na prvo ali drugo stopnjo visokošolskega izobraževanja v skladu s tristopenjskim bolonjskim šolskim sistemom.

Na univerzah *University of Oxford* in *University of Cambridge* se kot izjema v angleškem šolskem sistemu po določenem času, preteklem od pridobitve stopnje izobrazbe *honours Bachelor's degree*, brez dodatnih opravljenih študijskih obveznosti podeljuje naslov *Master of Arts*, ki pa ni mišljen kot akademska stopnja izobrazbe in ga ne gre zamenjevati z eno letnim magistrskim študijskim programom, ob zaključku katerega si študent pridobi naslov *Master of Arts*.

Po končanem magistrskem študijskem programu se študent lahko vpiše na doktorski študijski program *Doctor of Philosophy (PhD, včasih tudi DPhil)*. Doktorski študijski programi trajajo 2 do 3 leta in so osnovani izključno na podlagi raziskovalnega dela, ki se zaključi z izdelavo doktorske dizertacije.

Transnacionalno izobraževanje (TNI)

Kaj je TNI in kdaj je predmet vrednotenja in priznavanja izobraževanja?

TNI so načeloma vse oblike in načini izobraževanja, pri katerem se javnoveljavni študijski program v celoti ali njegovi posamezni deli na podlagi pogodbe izvajajo v drugi državi, kot je sedež nosilca visokošolskega študijskega programa.

V skladu z Zakonom o ratifikaciji Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji (Uradni list RS – MP, št. 14/1999, v nadaljevanju Lizbonska konvencija) in konvenciji dopolnjujočim dokumentom *Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education* (v nadaljevanju Kodeks) morajo biti pogodbe o izvajanju TNI v skladu z nacionalno zakonodajo na področju visokega šolstva v obeh državah, državi prejemnici tujega izobraževalnega programa ter državi sedeža matične institucije.

V primeru, da je TNI urejeno v skladu z Lizbonsko konvencijo in Kodeksom je lahko predmet vrednotenja in priznavanja izobraževanja.